

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 cèntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S' envían es números á domicili, tant á dins Ciutat còm á ses Viles, pagant per adelantat á s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta á conta de 16 números.

UN CARRILÉ.

Una vegada tenia jò s'atlòta à n' *El Terreno*, y no sabia còm ferhó per conversá amb ella. La pòbre també tenia ganes de parlá amb mí, però còm allá no hey ha Conservatòris, ni Plassas de Tòros, ni Circos, ni Teatros, ni Born, no teniam ocasió nòltros dos de dirnos una parauleta dolza, ni de fermos cap pregunta amorosa.

Allá, sa séua casa estava enrevoltada de jardins y parets altes, es portal forá sempre estava tancat; y si es diumenges y fèstes anava á missa, heu fèya acompanyada de son pare, sa mare, la señora ávia, quatre ties, tres germans, dues criades véyes y es cotxé; perque còm no més deyan una missa à sa Corantena, tothom hey anava dexant sa casa buyda.

Jò ja comensava à está desesperat del tot quant p'es corrèu interiò vax rèbre sa siguent carta:

«Estimat Pèp: Ja no puch passá pús »sense veuret y conversá una estoneta »amb tú. Fias ara no s'havia presenta- »da cap ocasió de podé sortí tota sola, »però ara en tendré de ben bones. Es es »cás que còm ja es estat Sant Cristòfol, »comensarém demá matex à prende bañs »à sa barraca de Don Teodoro veynat »nòstro. Mon pare y ma mare han resòlt »prendre'lòs à les nòu des demati; ses »ties à les sèt; y jò he conseguit que »me dexan prendre'lòs à les cinch de sa »dematinada amb na María sa criada, »qu'és aquella à ne qui tú donáres una »vegada aquella carteta coló de ròsa. »Per lo mateix, devés les quatre y tres »quarts ó sinó devés les sis, hora de »sortí des bañy, me podrás veure, fént »es topadís, à sa vorera de má ó bé dins »aquell carreró estret que baxa à n' es »baños. Demá comèns, y demá t'esper. »Ja saps que t'estima molt sa téua ami- »ga.» (Aquí hey havia un nòm que no impòrta que l'anomen.)

Ja'u crech. Ja no vax tení altre pensament aquell vespre qu'és de s'atlòta,

ni altre curòlla que sa d'axecarmé demati per anarla à veure, maldament ets altres dies dormís fins à les nòu.

L'ondemá à les tres y mitja, quant comensava à claretjá, ja vax está de pèus. Me vax vestí, pentiná y arreglá conforme era del cás; y ja som partit cap à sa Porta des Moll.

Cerch un carrilé y no'n vax veure cap. Volia anarmen à pèu, però pensava que sa pols y sa suó y es cansament me embrutarian ses botes y es còll de sa camia y me descompondrian tot es vestuari, y per axò no me arribava á determinar. Ja estava per investí, veyent qu'és témps passava, quant vax veure arribá un buch de mala fatxa plè de criades y paneres; y creguent que tornaria à partí totduna vax esperá à qu'hagués descarregat.

—¿Que vé al Terreno? (me preguntá es carrilé.)

—Sí, (vax respòndre.)

—Putx ydò, que totduna mos n'anirém.

Entr dins es carril, y es séu conductó fèya es ronccero per allá pròp.

—¡Ala! Anemmosnè, (lí vax dí un poch fòrt, perque fés via), ó sinó m'aniré amb un d'aquests altres qu'han vengut à fé taringa després de tú.

—Ara, ara mos n'anám. Jò esper aquell señó amb sombrilla que vé pe sa Còsta.

Hey havia en efecte devés es Círculo un señó que baxava cap à nòltros amb tota sa catxassa del mon. Quant va essè pròp, es carrilé botantí al devant debades li deya:

—Putx. Jò som partit totduna. ¿Que no va al Terreno? ¿Qu'ha mesté caruatge?

Aquell señó sense fé cás des carrilé, ni escoltarló sisquera, passá de llís. Parexia un capitá de barco qu'anava à veure si hey havia rès de nòu à bordo.

—Fassém via, (lí vax dí impacientat) que fris. Jò tench una cita y no vuy faltá.

—No tenga ánsia; ja hey será d'hora. Sab qu'és de demati encara.

—Per mí es pròu tart.

—Jò no m'en vax amb un passatjé

tot sòl. Prenga per allá ahont vulga. També li dich que si vòl arribá prést no s'en vaja à un altre. Tots ets altres sortiran derrera jò.

—Juan. Prèn aquesta panera, (va dí una criada qu'arribá pe sa part des Born.) Esperem un'estona, que no ténch d'arribá més qu'à n'aquesta botiga d'aquí pròp.

Un altre señó doblegava al entretant es cantó des cap d'amunt de sa Còsta.

—Fé via, (contestá es carrilé), qu'allá vetx Don Juan que ja s'entréga.

—Totduna torn. No estaré un Crèdo.

Al entretant Don Juan arriba amb tota parsimònia, entrá dins es carril y s'assegué amb gran prosopopèya, se tragué un puro de sa petaca; m'en oferí un, que jò m'hauria fumat de bon gust, però que no'l vax aceptá per no fé oló de tabach; encengué es puro y se posá ben descansat à un racó còm aquell qui vòl dormí y còm si digués: «Ja partirás en volè.»

—Còm se torba tant à partí aquest homo, (vax esclamá mitx quart després.)

—¡Oh! No fris, (contestá Don Juan.) ¿Que no sab encara ahont es mitjan camí d'aquí à 's plá des Castell?

—Dèu essè devés es Salt des Cá.

—No señó. Vostè está atrassat de noticies. Lo més, lo més es mitjan camí dèu essè à n'es Corté de Cavallería.

—¿A n'aquest portal d'aquí pròp? ¿Que diu!

—Ja'u veurá. Més témps ha mesté es carruatge per passá ses quatre passes qu'hey ha d'aquí allá, que per aná d'allá à n'es Còrp-Marí.

—¿Y aquella atlòta no torna encara? (vax preguntá à n'es carrilé.)

—Ara vé. Vatlat' aquí.

S'atlòta arribá amb un bolich de pèbres y torná partí amb una panera, diguent:

—Si vòls comensá à fé via, jò no ténch d'arribá més qu'à n'aquest forn p'és camuyá.

—Ja pòts corre, qu'En Tomeu ja's aquí.

En Tomeu era un homo que s'en venia carregat de carn dins una senaya

gròssa, qu'aficà dins es carril sense mirá si incomodava.

—¿Que no pujes? (li digué es carrilè.)

—No. Fé via axí mateix, que jò seré ó à sa Pòrta de sa Dressana ó dins Santa Catalina.

—¡Hala, tú! (digué sa atlòta, quant torná amb sa panera de ses ensaymades.) Partiguém depréssa qu' es señó avuy vol aná à pescá, y encara li he de còure es xocolate.

—Fins ara he estat per tú.

—Ja no hey estás. Fassem via y rescabalerem es témps perdut.

—Calla, qu' he promés à na Pareta y à na Francina que les esperaria un poch.

—Ja'n tenim per mitj' hora. Bònes son elles. A Plassa hey ténen s' estimat que les enreda.

Quant vatx sentí aquestes comendacions vatx axecarmé dret per sortí des carril, y anarmen à pèu si no'n sortia un altre.

—¿Y ara no veu vostè, (digué es carrilè), qu' encara no haurá passat es Pònt de sa Riera, y jò ja li seré devant?

—Si no arribes à partí may. Vaja un homo més catxassa. Enllesteix que jò avuy ténch molta préssa y me pòt perjudicá molt sa téua pòca activitat.

—Ara partirem. No ténga ánsia.

—Aquest señó té rahó, (va dí sa criada des quemuyá.) Fé via que no arribes à arrancá may.

Es carrilè comensá à fé còm aquell que pòsa bé ses gornicions des cavall, y à repassá ses sivelles y sa brida y ses madrines y à remená es selletó y sa collera per veure si estava ajustat à n' es còs de sa bístia; y à la fi s' assegué demunt es pescante y comensá à fé sortí sa galereta de sa fila des carrils.

A ses dues passes s' atura y mira que mira p' es Born y pe sa Còsta de Sant Domingo, y no vé rès de nòu.

Botá altre vegada des carruatge y torná à mirá si ses campanilles des cavall estavan à n' es séu lloch. Torna à pujá y caminá dues passes més. Llavò comensá sa mitja vòlta à poch à poch.

—¡Ou! (va dí totduna.)

—Y ara. ¿Que déxes rès? (preguntá sa criada.)

—No. Però me pèns que son aquelles dues bruxes que vénen amb un pam de llengo defòra.

—¿Y ahont son?

—¿No les veus? Més enllá de sa Fònt de ses Tortugues.

—Bòna vista téns.

Mitx quart després arribavan dues pageses sanes de coló, encara qu' un poch xates y amb sos uyons enfoñats; que fént unes hònes riayes pujáren dins es carril amb quatre paneres gròsses y petites, un barralet de mitx cortí, dos melons y una cindria y un bolich de ròba.

—¿Y ahont posam tot axò? (vatx esclamá.)

—Ja mos compondrem, señó. Vostè

estiga bé, amb tota sa séua comoditat; y no ténga ánsia de nòltros.

—Ala, tú. Parteix depréssa, (diguéren totes dues.)

Y es carratè acabá de fé sa girada; y comensá à caminá à pas de sentenciat cap à sa Pòrta des Moll.

Quant sortia es carril de Ciutat, éll estava dret demunt s' assiento mirant en derrera, en lloch de mirá ahont posava es pèus es séu cavall.

—¡Ou! (cridá altre vegada.)

—¿Que tenim ara? (preguntáren totes ses criades.)

—Que vetx Dòna Sinforosa y ets séus tres nins y sa dida que s' en vénen de quatres.

—¿Que n' arribarem à sortí may? (vatx dí jò, es témps que Don Juan escopint sa punta des puro per una portalera fèya sa mitja riaya.)

Un quart després Dòna Sinforosa pujá à n' es carril.

Era gròssa còm una bota congrenhada y quant dexá caure ses séues popes demunt s' assiento, sa galereta pegá una orsada que per poch rompé una mòlla y mos fa trabucá à tots. Sa dida y es tres nins los va estibá es carrilè axí còm pogué dins es buch y comensárem à caminá.

—En nòm' de Déu qu' hem arrancat, (va dí tothom.)

—¡Hey! ¡carrilè! (cridava un pagès de calsons amb bufes, de devès sa Glòrieta.) ¿Qu' anau à s' Plá des Castell?

—Sí. ¿Que voleu pujá? (digué es carrilè.)

—¿Y ahont dimònis l' has d' aficá, (va dí Don Juan que ja estava mitx incomodat perque un nin petit de Dòna Sinforosa li havia omplit d' aygo de hònes olós d' aquelles que fan ets angelets, un faldó de sa levita que duya.)

—¿Ahont? En es méu lloch. No ténga ánsia, jò qualcaré demunt un brás amb sos pèus demunt s' *estribo*.

Pujá es pagès, y aquí caych aquí m' axéch trotárem fins à sa Pòrta de sa Dressana. Allá s' aturá, pensant amb En Tomeu aquell jove de sa senayòta de carn y l' esperá una hòna estona; però quant sentí que tots es passatgés se quexavan y li movian un renòu tan gròs que parexia allò un galliné que té jeneta seguí per amunt.

Quant fonch dins Santa Catalina torná prende es pás de hòu, esperant es jove de sa carn, fins que reflexionant que tan mateix no tenia ahont aficarló, torná partí de trotet petit capamunt per sa còrretera. Cént passes enfòra li cau un pané d' ensaymades dins sa pols.

Altres returada per cohí y espolsá ses ensaymades.

Per abreviá, germanets, quant vatx arribá, cruxit d' ànima y de còs, à dalt es Plá des Castell eran les sis y mitja. Vatx corre per veure si seria à témps de trobá sa méua atlòta y amb gran sentiment des méu còr vatx sèbre que feya

mitj' hora que s' en havia tornada à ca-séua amb tot es séu còs més fresch qu' una camarròtja y s' ànima enfrescada perque jò no hey havia comparegut.

Tal va essè sa méua desgracia, que quant pujava p' es carreró estret tot escaldat de s' esquenada qu' havia pegada, vatx trobá ses séues ties qu' anavan à posarsè en remuy dins s' aygo salada y me donáren tres uyades que m' atravesáren, me féran acalá ets uys y encendre ses galtes còm à pèbres de cirereta.

Maliciant elles sa méua encontrada y lo que podria succehí, ja no permetéren que l' ondemá sa méua atlòta prengúes es bañs à les cinch tota sola, y jò qu' hey vatx acudí à pèu m' en vatx dú un plantó en es sòl de dues hores, esperantla desde les quatre y mitja fins à les sis y mitja.

Encara no pará aquí sa méua dissòrt, sinó qu' ella me doná sa culpa de tot per no havè estat puntual; y un dia d' hivèrn, que va essè quant vatx porè tornarla veure, les tenguérem fòrt ferm tots dos y mos barayárem de hòndeve-res fént cabeyet al ayre, per no réfermá may més es nòstros àmors.

Jò sé ben cèrt, ignorants lectors, que ella y jò hauriam estats ben ditxosos si mos haguéssim arribat à casá. Sé també qu' ella no hauria hagut d' aguantá es mal gèni de s' homo amb qui es va uní dos àns després, ni jò hauria hagut de patí vint àns de malincolia que vatx sofrí per amor d' ella.

¿Y de tot axò qui'n tengué sa culpa principal? Aquell carrilè *ja, ja*. Aquell ditxós carreté que volia embarcá tothom, y may partia fins que veyá sa galereta carregada à fons. Aquell bèstia de cotxé més bèstia encara qu' es séu cavall que per agafá passatgés enganava es primés que pujavan dins sa séua galereta.

¡A ne què! Encar' ara quant el tròb ténch tanta rabi d' éll que li pegaria una galtada; y no 'u dich per bèrba.

Més dies hey ha que llangonisses y per ventura caurá bé qualque vegada, y vos assegure que li ténch d' ajustá ses peres à *cuarto* y de fé pagá sa séua pòca puntualitat que tal vegada fonch sa causa de sa méua desgraciada jovintut.

PEP D' AUBEÑA.

CONSEYS D' UN IGNORANT.

Si tú, aquí, vols essè rich,
Sèbre molt y viure bé,
Traeta à tothòm còm amich,
Parla fòrt y en forasté.

Segueix de París ses mòdes,
De lo que no téns bravetja
Vés de cassinos, passetja
Qualque dia en quatre ròdes;

Y prést veurás
Sa fortuna que farás.

Si ets arrendadó, fé féms,
Dona rotes, etsacaya,
Aprofita es brins de paya,
No malgastes may es témps.
Bestreu sempre à n' es señó
Es doblés qu' haja mesté
Y no pèrdes s' ocasió
D' enviarli qualque pane.
Y si aquell any
No 'u trèus, ja u' treurás s' altra any.

Si ets fusté en sèbre un encant
Qu' hey vajan bñes levites,
Hey aniràs à posá dites
A lo que van pregonant.
Y si hey ha qualcú que 't gòs'
Contradí, pujas y rius
Y es figurará qu' hey dius
Per qualque cavallé gròs.
Y es qui ho veurán
Gran mauestral te creurán.

Si ets un sabaté, proeures,
En veure señós d' entrada,
Fèrlós gròssa capellada
Y à darlós sa má t' atures.
Y t' has de fé amb capitans
De bergantins y fragates,
Que te vèngan ses sabates
Dins Cuba y Nòva-Orleans.
Si axí heu fás
Gran parròquia lograrás.

Si ets ferré pòbre y mañá
Y conexas un señó,
Tota sa feyna milló
L' hey farás éxaminá.
Diguentli que més de quatre
Creurán qu' allò es feyna mòrta,
Y per fé veure qu' es fórtia
En tèrra l' has de rebatre.
Y en pòchs anys
Veurás plòure claus y pañs.

Si ets botigué que ven flòch,
Seda, vellut, cotó ò llana,
Còbra à tant cada setmana,
Maldament que sia pòch.
Si t' pagan besa ses mans,
Si no t' pagan félos pò;
No los cites que llavò
Perdries es parroquians.
Y qu' es trabay
De mostrá no te cans may.

Si vòls essé mitx señó
Una oficina et convé
En que una ó no sápies fé
Més qu' amb so cul d' un tassó.
Y si es téus borrons no enténs
Ni tú, ni el mateix dimòni,
Conta qu' es Capitá Antòni
No sabia escriure gèns.
Y à pòch à pòch
D' escrivent trobarás llòch.

Si ets texidó t' aprofités
D' ets anys qu' hey ha exposició
Per omplí tot es saló
De pésses grans y petites.
Y llistes, y giñs, y rams,
De tots colós hey durás
Y es téu nòm hey posarás
Amb lletres de quatre pams.
Y es grans señós
Te comprarán dos y dos.

Si ets sallaté ja te bastá
S' ofici per viuré bé
Si t' fas amich d' un cotxé
De casa que ténga clasta.
Y si es señó es animal
Que tir còsses, ten paciència;
No li dugues per prudència
Es contes fins à Nadal.
Y en durloshí
Ses bñes fèstes dalf.

Si ets venedó, taverné,
O carnicé de dins Plàssa,
De criades has d' aná à cassa
Y enamorat t' has de fé.
—¿De quina vila ets, fadrina?
¿Ahon estás? ¿Saps que t' estim!
¿Qui n' cosset que téns tan prim!
Donalí qualque propina,
Y es ben segú
Que vendrá à comprartè à tú.

Si ets escultó, quant estiga
Una feyna ben daurada
La tendrás tota escampada
Just es mitx de sa botiga.
Y es vespres la posarás,
Demunt vellut si pòt sè
Farás que li péch de plè
Sa llum d' un ventay de gás.
Y cént badòchs
T' ensalsarán per tots llòchs.

Si ets argenté, amb quatre alhaques
Antigues de ses millós
Tendrás sempre mil señós
Que t' omplirán ses butxaques.
Y amb un bòn *Vòce-mercé*
Que digues à tota dama
Totduna cobrarás fama
D' artista entès y sensé.
Y en lograrhó
Or fi serà es téu llautó.

Si ets picapedré fé plans
Maldament no tengues títol
Y cita qualque capítol
D' en Juan d' Arfé y n' Ardemans
Empra es papé des milló
Y escriu per tot: «Axò es sala,
Axò càmbra; y axò escala,
Cuyña, rebòst, menjadó.»
Y à s' escusat
Pensa à señarhí es forat.

Si ets jarré fé molt de fum
Y en veure òbra comensada
Hey farás qualque passada,
Pendrás dos doblés de llum.
Y si es señó que fa s' òbra
Té nines, dulós juguets
Del Ram, dilí qu' ets un pòbre;
Presenta mòstres ben nètes.
Y t' assegur
Feyna llarga y que te dur.

Si ets ceré totduna t' fas
Amich de tots es Vicaris
Y has de concorre als Rosaris
De mòrt y rapá ets altás.
Parla sempre de justíci
Y vés vestit à l' any ú,
Y tothòm pensarà amb tú
Per sa cera de l' ofici.
Y es bén provat
Que prosperarás aviát.

Si ets sacré fé golosines
Y licors de quant hey ha
Pòlos un nòm italiá
Y adornau amb paperines.
Per à Nadal ven torrons
De metles, d' òus y d' escumes,
Qu' à n' el mon llépols y bunies
N' hi corren à forfolons.
Y no ha de faltá
Qui es nou plat vulga tastá.

(Acabará.)

PEP D' AUBEÑA.

XEREMIADES.

Mos escriuen alguns de Barcelona, d' Algayda y d' altres punts, que no han rebut L' IGNORANCIA es dies qu' ha correspost rebreleré, y que alguns correus los ha faltat, y à qualcú quatre setmanes de tira. Nòltros podem assegurar à n' es nòstros suscriptós que los enviam puntualment es números. Falta averiguá per hont s' aturan à pasturá y per hont se pèrden y s' envencan.

Suplicam à n' el señó Administradó de Correus que mos ajud à fé aquesta averiguació, perque mos malpensam que hey ha cartés de viles que no ténen aquella puntualitat, delicadesa y seriedad que correspon à n' es desempeño des séu càrrech.

Desitjam que tots ets señós suscriptós que nòtan faltes en ses remeses semanals que mos ho avisan totduna, perqu' es remey quant més prést es aplicat més efecta fa.

*
**

Demà à Ciutat dins sa Plassa de Tòros hey ha d' havé una gran brèga entre un bòn brau y una lleona de forsa. ¿Qui guañará? Axò es lo qu' está per veure.

Han duyt es bòu de València, quant à Mallorca tenim animals tan valents qu' haurian fét cara à tots es lleons del mon.

Y sinó, qu' heu digan es *corifeos* des *Reñideros* si no tenim nòltros galls inglèsos qu' amb sa primera envestida haurian trèt ets uys à sa lleona amb una esperonada.

Qu' heu digan també es canés, si no tenim nòltros cans de bòu de primera, que son capassos de fersé séus tots es lleons de l' Àfrica.

Si tots ets animals que ténen ses arpes gròsses y ses ungles llargues haguésen de sortí un dia dins sa Plassa de Tòros à bareyarsé amb tots es qui duen bañes; ja s' armaria un bòn galiné dins aquella Plassa.

¿Que m' agradaria à mí es veureu maldament s' entrada costás cént duros!

*
**

Aquesta setmana passada es mòrt un jove per causa de sa pòca policia de ses viles. Un vespre passant per un carré no va veure un carro qu' havian dextat

defora desenganxat, y còm a la vila no hey havia fanals y feya fosca, caminava y topá amb so cap des fuell devés sa boca des cò y desd' aquell dia ha anat còp-piu, còp-piu, fins que s' es mòrt després de dos anys de gastos en metges y medicines y de sufriments.

Aquesta falta de policia es molt comuna a Mallorca per la pagesia. No importa tení cotxeria a ses cases. ¡Es tan cómodo fé cotxeria de mitx carré, malament un altre s' hi romp l' ànima!

Quin dia serà aquell que es Batles de ses viles sabrán fé de Batles.

*
**

Vatx a contarvós s' història d' una ruda de confits.

Va essè comprada diumenge passat dins una confiteria.

Un Vicari la fé tirá a la *Beata* es témps que passava es *Carro triunfal* per devant sa *pedra* des Mercat.

Un atlòt la cohí.

Un Municipal la prengué a s' atlòt amb amenásses de durló a n' es Caputxins, y l' estojá dins un mocadó.

Fins aquí arriba es primé capitol de s' història.

Es segon no l' hem pogut escriure perquè ni la Beata, ni ets àngels, ni es músichs que l' acompanyavan no n' sáben rês d' aquella ruda; sòls sáben quin número duya es Municipal a n' es morrió y han promès que l' mos dirian.

*
**

Apropòsit còls. A Ciutat es dia des *Carro* de la Beata es señós que tenian cotxo l' aturavan a un costat des Born ó Mercat per esperá es *Carro* y veurel passá. Y es pòbres de derrera qu' havia mitj' hora qu' havian prês lloch també per veurel, romanguéran xasqueats.

S' aygo sempre va a n' es lloch més baix.

*
**

Qu' una caperutxa s' en entr a beure de passada dins una taverna, vamos, es còsa qu' es creible; però qu' un homo que va a cavall y dú ses mans embarrassades amb atxes de vént y riendes s' atur a remuyá es carcabòs es témps qu' ets altres corren, no es molt hò de ferhó combregá a un que té uys.

Dígala ma fiya, que creadora sia.

*
**

Es veynats des carré d' en Sans se quéxan de qu' ets atlòts jagan p' es carré y fan gran rendu;..... y es Municipal may los diu rês.

*
**

S' autoridat hauria de fé posá més altes ses vèles des portals de ses botigues. N' hi ha moltes qu' es qui passan hey pégan de cap, no sòls a sa vela sinó també a n' es ferro que l' aguantá; y axò ja té més bemòls.

COVERBOS.

Una vegada a una possessió havian de fé un diná de llét y no més eran tres; dos germans pagesos y una ciudadá. Es témps que sa madòna encalentia sa llét, es ciudadá va veure una guiterra penjada, y demaná si n' hi havia cap que la sabés tocá y li responguéran que sí; y éll per donarsé més tò va dí que també en sabia; y prenguent sa guiterra se posá a tocá.

Quant sa madòna va tení sa llét calenta, posá taula y los cridá.

Es dos pagesos se posáren a menjá y es ciudadá continuava tocant.

—¡Qu' es de bò axò, Juan! (deya un pagés a s' altre.)

Y creguent s' es ciudadá qu' heu deya per éll, llavò sí que trèya es *salero*; y d' aquesta manera es dos pagesos s' empessoláren sa llét y el me dexáren amb sa panxa buyda.

Vat' aquí lo que ténen aquests que volen fé papé.

*
**

Axò eran dos amichs que parlavan amb confiansa d' assuntos importants y d' ets séus interessos.

—Mira Bernat, (deya un a s' altre), si has menesté quatre duros no incomòdes ningú, ja sabs jò y tú còm estam.

—Estich molt content de tú, Juan, (deya s' altre), benhaja ets homos de hòn aspècte qu' amb favors se fan honrats.

—Es ben vè, Bernat, quedá bé en tothom, y s' homo sempre es ben mirat.

—Axí es, (contestá En Bernat.) Ténc qu' atendra a un parey d' obligacions y a n' aquesta hora hem quedats de veurrermos. Adios Juan.

—Adios.

Vuyt dies després En Bernat se va veure precisat a havè de manlevá uns quants doblés; fé resúmen de totes ses cases que tenia conegudes y per tot estava endeutat sense porè pagá. Pensá amb so hòn afecta des séu amich, aná a ca-séua, y li diu:

—Juan, ¿me voldries dexá mitj' unsa?

—Homo, (respongué éll), no te vatx dí jò que no incomodasses ningú y justament has hagut de vení a jò, ¡vaja un amich!

Y éll s' en aná cóua baxa còm un cá que l' trèuen a garrotades.

*
**

Una dòna demanava a Déu que li dexás trèure una jòya de sa rifa, y prenguant l' í una amiga séua que sempre la sentia exclamá si hey havia posat molt, respongué ella molt sèria:

—No fieta, ni una maya; però amb axò está es miracle.

*
**

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS A LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Cadascú mira per éll y Déu per tots.*

SEMBLANSES.—1. *En que tornan cendra.*
2. *En qu' hey ha cassòla.*
3. *En que axupa.*
4. *En que dú clavies.*

TRIANGUL....—*Catalá-Cala-Cal-Ca-C.*

PREGUNTES....—1. *Perque no estava creat.*
2. *Que sia viu.*
3. *Se fam.*

PROBLEMA....—*Eran dos pares ciudos, un se cásá amb sa fiya de s' altre, y aquest amb sa des primé.*

FUGA.....—*Qui pòch t' atañy, pòch te plañy.*
ENDEVINAYA.—*Un tassó.*

GEROGLIFICH.

I EE N T D X AIL O PIA

¡O! ¡E!

SEMBLANSES.

1. *¿En que s' assembla un hòmo a una font?*
2. *¿Y un pitxé a un animal de ploma?*
3. *¿Y es Seminari a una orxateria?*
4. *¿Y ets Ajuntaments a unes portes?*

COLAU CALIU.

TRIANGUL DE PARAULES.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ompli aquests pichs amb lletres que llegides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª rétxa, lo que casi tothòm dú; sa 2.ª, lo qu' ha de menesté es ví; sa 3.ª, una còsa que navega per la ma; sa 4.ª, lo qu' es un biftech, y sa 5.ª, una lletra.

UN AMICH MÈU.

PREGUNTES.

1. *¿Quina es sa planta més útil a s' hòmo?*
2. *¿A hont se tròba el Gran Turch quant s' es pòst es sol?*
5. *¿Qu' es lo primé que feym quant naixèm?*

BIEL DES MOLI.

CAVILACIÓ.

CENT MAPA

Col·locá aquestes lletres de mòdo que digan es nòm d' un pòble de Mallorca.

X.

FUGA DE CONSONANTS.

UE .A.. .A.A .E. A.A A .EU
PEP PEPEP.

ENDEVINAYA.

Quant me féran me cremáren
Es mèu dueño me té amó,
Y encara que sia honrada
Me sòl tení ben fermada
Dins cadena es mèu señó.

QUIDAM IGNARUS.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

6 AGOST DE 1881

Estampa d' En Pere J. Gelabert.